

- 5:** Boeren Leeuwarden vrezen voor toekomst **7:** Friese proef met grote weidevegelgebieden **11:** Aardbevingschade boeren snel aanpakken **15:** 'De luchtwassers niet meteen uit MDV halen'

10 Beter bodem is voor Kevin Eurlings altijd de basis

Melkvehouder Kevin Eurlings: 'We voeren als ruwvoer alleen gras, geen maïs. Want maïs kan grote schommelingen geven in het ureum.'

Het rantsoen van Eurlings bestaat uit tarwe, gras en jaarrond bietenpulp.

De trekker van Kevin Eurlings is voorzien van gps-sturing.

Melkvehouder Kevin Eurlings gebruikt minder kunstmest

'Met mestmonsters en bodemscan weet ik wat de bodem nodig heeft'

Groningse en Friese melkveehouders benutten hun meststoffen steeds beter. In het project Vruchtbare Kringloop Noord Nederland komen deze melkveehouders samen om kennis hierover op te doen. Kevin Eurlings uit Middelstum is één van hen.

Melkvehouder Kevin Eurlings uit Middelstum verdiept zich al jaren in methoden om de kringloop op zijn bedrijf te verbeteren. Een betere bodem is hiervoor de basis, vindt hij. Hij doet er alles aan om er zoveel mogelijk voor te zorgen dat zijn bodem optimaal gaat gebruiken en gebruik ik zoveel mogelijk mest van eigen koeien.

pinna met tien boeren. Een paar jaar later stapte hij in bij het vervolg van het project dat de naam 'Vruchtbare Kringloop' kreeg. 'De kringloopwijzer is een management tool. Je hebt een handvat om zo efficiënt mogelijk organische mest en kunstmest in het bedrijf te laten circuleren. Zo ben ik de afgelopen jaren minder kunstmest gaan gebruiken en gebruik ik zoveel mogelijk mest van eigen koeien.'

Kwart minder kunstmest

Afgelopen jaar bleek uit een evaluatie over 2019 van het project vruchtbare kringloop Noord-Nederland dat inspanningen van melkveehouders om gebruik te maken van een kringloopwijzer resultaat opleveren. Groningse en Friese melkveehouders zijn steeds beter in staat om hun meststoffen optimaal te benutten. Zo gebruikten ze in 2019 een kwart minder kunstmest dan in 2017.

'Melkveehouders bemesten steeds beter de juiste hoeveelheid op het juiste moment en op de juiste plaats',

stelt Ger Jan Hilhorst, onderzoeker bij Wageningen UR. 'De cijfers hadden nog beter kunnen zijn als er geen sprake was geweest van de droogte in 2018. Uit de analyse bleek dat de eiwitopbrengst van grasland in 2019 gelijk bleef ten opzichte van 2017, ondanks de droogte in 2018. Wel bleek dat de totale stikstofbemesting op

“ Melkveeouders bemesten steeds beter op juiste moment en juiste plaats

grasland daalde met tien procent.' Door de kringloopwijzer weet melkvehouder Eurlings precies hoeveel eigen rundveemest en hoe veel kunstmest hij moet gebruiken. 'Dat doet ik mestmonsters nemen en doen we op drie percelen een scan om de situatie van de bodem in kaart te brengen.

Dan weten we precies wat de bodem nodig heeft qua organische stof op dat moment. Later schakelen we de loonwerker in die met een taakkaart op basis van gps op de vierkante meter nauwkeurig kan bemesten met fosfaat. Dat is stabiel dan stikstof. Als ik bij de eerste snee vier ton droge stof wil realiseren, dan heb ik 40 kilo fosfaat nodig. Als derogatiebedrijf mogen we geen fosfaat aanvoeren met kunstmest. Door de basisbehoefte aan fosfaat te geven met diërtieke mest, kunnen we de stikstofbehoefte aanvullen met kunstmest.'

Voerbare kunstmest

De loonwerker legt op een taakkaart vast hoeveel stikstof er is toegediend op de verschillende plekken. 'Aan de hand daarvan kunnen we daarna berekenen en bekijken hoeveel voerbare kunstmest er nog nodig is op de verschillende plekken op de percelen', zegt Eurlings. 'Zo kun je efficiënt met kunstmest omgaan en zo min mogelijk gebruiken.' Voor een optimale mestkwaliteit gebruikt de melkvehouder nu al weer zes jaar een speciale mestmix. 'Daar zit een mengsel in van mineralen en bacteriën, dat ervoor zorgt dat in de mestput een zuurstofrijk milieu wordt gecreëerd. De stikstof wordt eerder geabsorbeerd en vervluchtigt niet.' Het idee van de mestmix deed Eurlings op in de studiegroep die een paar keer in het jaar bijeenkomt. Door de coronacrisis is daar de klid een beetje in gekomen. 'We hebben maar twee fysieke bijeenkomsten gehad afgelopen jaar. En een paar maanden geleden een digitale bijeenkomst onder begeleiding van Geke Enting, adviseur Agro bij Countus. Tijdens deze bijeenkomst deed Everhard van Essen van Aequor een inleiding over 'wat komt erop de boer en zijn bodem af.'

Studiegroep
Het interessante van de studiegroep vindt Eurlings dat hij met de verschillende boeren informatie kan uitwisselen over de kringloopwijzer. 'Je wordt op een idee gebracht als je van anderen hoort hoe ze het bedrijfsmatig aanpakken. Iedere boer heeft zijn specialiteit. De één is meer met koeien bezig, de ander met zijn grasland. Zo zijn sommige boeren meer gaan beweidn, omdat ze praktische tips van collega's krijgen hoe dat te doen', vertelt de melkvehouder.

Digitale bijeenkomsten
Geke Enting, ondernemersadviseur bij Countus, zegt dat de coronacrisis afgelopen periode ervoor heeft gezorgd dat het project 'Vruchtbare Kringloop' niet optimaal kon draaien. 'Zo hebben we een bezoek met de deelnemers in het veld moeten afzeggen en heeft de groep een pilot gedraaid met een digitale bijeenkomst. Dat ging goed, maar is toch anders.'

Naaft de kringloopwijzer verdiepte de melkvehouder zich de afgelopen jaren in precisielandbouw. Voor hem ook een middel om meer grip te krijgen op zijn bedrijfsvoering. 'De trekker heeft nu gps-sturing. Zo kan ik automatisch sturen en nauwkeurig kunstmest met gps over mijn grasland strooien.' Zijn inspanningen op het gebied van de kringloopwijzer hebben het winnen van een betere kwaliteit ruwvoer als doel. 'Dat bepaalt hoe we de koeien melken en de kwaliteit van de melk. Ik kijk ook altijd naar de opname van het voer. Is de kwaliteit niet zo goed, dan merk je dat aan de koe. We voeren alleen gras als ruwvoer, geen maïs. Dit kan namelijk grote schommelingen geven in het ureum. In het verleden voerde we bierbostel voor

Digitale bijeenkomsten

Het interessante van de studiegroep vindt Eurlings dat hij met de verschillende boeren informatie kan uitwisselen over de kringloopwijzer. 'Je wordt op een idee gebracht als je van anderen hoort hoe ze het bedrijfsmatig aanpakken. Iedere boer heeft zijn specialiteit. De één is meer met koeien bezig, de ander met zijn grasland. Zo zijn sommige boeren meer gaan beweidn, omdat ze praktische tips van collega's krijgen hoe dat te doen', vertelt de melkvehouder.

Extreme droogte

Komende jaren zal Eurlings zich nog meer bezighouden met een efficiëntere bedrijfsvoering, met daarbij het nemen van de benodigde maatregelen. 'Mogelijk gaan we in de studiegroep ook meer praten over de klimaatverandering, want dat heeft ook grote invloed. Je kunt maatregelen nemen om de bodem te verbeteren, maar je kunt weer opnieuw beginnen als in dat wordt geconfronteerd met extreme droogte.'

Tekst: Ellis van Wees
Beeld: Susan Reuvelink

Wilt u reageren?
redactie@agro.nl
of tel. 0354 - 62 64 38